

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส จังหวัดปทุมธานี” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส จังหวัดปทุมธานีและเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส จังหวัดปทุมธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีบัญชีรายชื่อกำลังศึกษาในโรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา ๒๕๕๗ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๕๖ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๕๖ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๑๒ คน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamané) และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจับสลากจากหมายเลขที่ประจำตัวของนักเรียนให้ได้ตามจำนวนที่คำนวณได้ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๘๘ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘๗ คน ตามลำดับ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๖ ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบทุกฉบับ (ร้อยละ ๑๐๐) เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์สรุปข้อมูลลงตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ประกอบด้วย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติที่ใช้ศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ สถิติการแจกแจงแบบที่ชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ถ้าปรากฏนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนการแปลความหมายข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

N หมายถึง จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา

t หมายถึง ค่าการแจกแจงแบบที่ชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent)

- F หมายถึง ค่าแจกแจงการกระจายข้อมูลแบบ F-distribution
- p หมายถึง แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ
- * หมายถึง ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลงในตารางประกอบการบรรยาย มีรายละเอียดในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๗๐	๔๐.๐๐
หญิง	๑๐๕	๖๐.๐๐
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๒. ระดับชั้น		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๘๘	๕๐.๒๙
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๘๗	๔๙.๗๑
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๓. บุตรลำดับที่		
บุตรคนที่ ๑	๘๔	๔๘.๐๐
บุตรคนที่ ๒	๕๖	๓๒.๐๐
บุตรคนที่ ๓	๓๕	๒๐.๐๐
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๔. อาชีพผู้ปกครอง		
รับราชการ	๒๓	๑๓.๑๔
แม่บ้าน	๖	๓.๔๓
ค้าขาย/ธุรกิจ	๔๖	๒๖.๒๙
รับจ้างทั่วไป	๑๐๐	๕๗.๑๔
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๕ คน มีรายละเอียดดังนี้

เพศ พบว่า นักเรียนชายมีจำนวน ๗๐ คน (คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐) และนักเรียนหญิงจำนวน ๑๐๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐)

ระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีจำนวน ๘๘ คน (คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๙) เป็นนักเรียนชาย ๔๕ คน (ร้อยละ ๖๔.๒๙) และนักเรียนหญิง จำนวน ๔๓ คน (ร้อยละ ๖๐.๐๐) ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวน ๘๗ คน (คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๑) เป็นนักเรียนชาย ๒๕ คน (ร้อยละ ๓๕.๗๑) และนักเรียนหญิง จำนวน ๖๒ คน (ร้อยละ ๕๙.๐๕)

ลำดับที่บุตร พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๘.๐๐ (๘๔ คน) เป็นบุตรคนที่ ๑ ของพ่อแม่ รองลงมาร้อยละ ๓๒.๐๐ (๕๖ คน) เป็นบุตรคนที่ ๒ และร้อยละ ๒๐.๐๐ (๓๕ คน) เป็นบุตรคนที่ ๓ ตามลำดับ

อาชีพผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๗.๑๔ (๑๐๐ คน) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาร้อยละ ๒๖.๒๙ (๔๖ คน) ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ และร้อยละ ๑๓.๑๔ (๒๔ คน) ประกอบอาชีพรับราชการ ส่วนผู้ประกอบอาชีพแม่บ้านมีจำนวนเพียงร้อยละ ๓.๔๓ (๖ คน) ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ ๑ ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดหงส์ปทุมาวาส จังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ๑) การแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดเอาไว้ และ ๒) การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป คือ เพศ ระดับชั้น ลำดับบุตร และอาชีพของผู้ปกครอง กับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรในด้านต่าง ๆ และสรุปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

๑. การแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ ๔.๒ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรโดยรวม

การปฏิบัติหน้าที่บุตร	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านการตอบแทนคุณบิดามารดา	๓.๙๑	๐.๔๐	มาก
๒. ด้านการแบ่งเบาภาระของบิดามารดา	๔.๐๐	๐.๓๘	มาก
๓. ด้านการดำรงรักษาวงศ์ตระกูล	๓.๙๕	๐.๔๗	มาก
๔. ด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดี	๓.๙๕	๐.๓๗	มาก
๕. ด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดา	๓.๙๑	๐.๖๓	มาก
โดยรวม	๓.๙๕	๐.๓๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าการปฏิบัติหน้าที่บุตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการปฏิบัติหน้าที่บุตร พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการแบ่งเบาภาระของบิดามารดาสูงที่สุด ($\bar{X}=4.00$) รองลงมาเป็นการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการดำรงรักษาวงศ์ตระกูล ($\bar{X}=3.95$) ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดี ($\bar{X}=3.95$) และการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการตอบแทนคุณบิดามารดา ($\bar{X}=3.91$) ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดา ($\bar{X}=3.91$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการ
ตอบแทนคุณบิดามารดา

การตอบแทนคุณบิดามารดา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เมื่อพบอาหารที่บิดา/มารดาชอบจะนำอาหารนั้นไปฝาก	๓.๘๗	๐.๗๑	มาก
๒. จัดหาอาหาร/เครื่องดื่ม บำรุงร่างกายให้บิดา/มารดา	๓.๗๙	๐.๗๕	มาก
๕. ดูแลเรื่องการขับถ่ายในขณะที่บิดา/มารดาป่วยและไม่ สามารถช่วยตนเองได้	๓.๙๕	๐.๗๗	มาก
๗. พาบิดา/มารดา ไปตรวจสุขภาพประจำปี	๔.๐๑	๐.๗๐	มาก
๘. พาบิดา/มารดา ไปพบแพทย์เมื่อเจ็บป่วย	๓.๙๐	๐.๗๒	มาก
๒๓. ชักชวนให้บิดา/มารดา ได้ไปเที่ยวเปิดหูเปิดตากับเพื่อนๆ	๔.๐๗	๐.๗๕	มาก
๒๕. จัดหาหนังสือหรือสื่อต่างๆในการให้ข้อมูลข่าวสารด้าน ต่าง ๆ กับบิดา/มารดา	๓.๘๑	๐.๗๗	มาก
รวม	๓.๙๑	๐.๕๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่าการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการตอบแทนคุณบิดามารดาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของการปฏิบัติหน้าที่บุตรจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า ประเด็น (๒๓) ชักชวนให้บิดา/มารดา ได้ไปเที่ยวเปิดหูเปิดตากับเพื่อนๆ ($\bar{X}=4.07$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรสูงที่สุด รองลงมาเป็นประเด็น (๗) พาบิดา/มารดา ไปตรวจสุขภาพประจำปี ($\bar{X}=4.01$) และ (๕) ดูแลเรื่องการขับถ่ายในขณะที่บิดา/มารดาป่วยและไม่ สามารถช่วยตนเองได้ ($\bar{X}=3.95$) ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการตอบแทนคุณบิดามารดาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๒) จัดหาอาหาร/เครื่องดื่มบำรุงร่างกายให้บิดา/มารดา ($\bar{X}=3.79$)

ตารางที่ ๔.๔ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการแบ่งเบาภาระของบิดามารดา

การแบ่งเบาภาระของบิดามารดา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๓. เลือกซื้อหรือจัดหาเสื้อผ้า และสิ่งของส่วนตัวที่จำเป็น เช่น สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ฯลฯ ให้กับ บิดา/มารดา เสมอๆ	๓.๙๐	๐.๗๓	มาก
๔. ดูแลความสะอาดและความปลอดภัยจากอุบัติเหตุในการ ใช้ห้องน้ำ	๓.๘๘	๐.๗๕	มาก
๕. จัดเตรียมรถในการเดินทางให้กับบิดา/มารดา เมื่อมี ธุระ ไปนอกบ้าน	๔.๐๙	๐.๗๙	มาก
๑๐. ช่วยทำงานภายในบ้าน เช่น งานบ้านต่างๆ เพื่อลด ภาระ งานของบิดา/มารดา	๔.๐๔	๐.๗๔	มาก
๒๑. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ บิดา/มารดา	๓.๘๗	๐.๗๕	มาก
๒๒. สนับสนุนให้บิดา/มารดา มีส่วนร่วมในการทำ ประโยชน์ให้กับผู้อื่น/ชุมชน	๓.๘๓	๐.๖๙	มาก
๒๖. รู้จักเก็บออมเงินเพื่อซื้อของตามที่ต้องการ	๔.๓๓	๐.๗๕	มาก
๒๗. ทำงานบ้านหรือดูแลภาระแทนบิดา/มารดาตามความ เหมาะสม	๔.๐๔	๐.๗๔	มาก
รวม	๔.๐๐	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการแบ่งเบาภาระของบิดามารดาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของการปฏิบัติหน้าที่บุตรจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า ประเด็น (๒๖) รู้จักเก็บออมเงินเพื่อซื้อของตามที่ต้องการ ($\bar{X}=4.33$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรสูงที่สุด รองลงมาเป็น (๕) จัดเตรียมรถในการเดินทางให้กับบิดา/มารดา เมื่อมีธุระ

ไปนอกบ้าน ($\bar{X}=๔.๐๙$) และ (๑๐) ช่วยทำงานภายในบ้าน เช่น งานบ้านต่างๆ เพื่อลดภาระ งานของ บิดา/มารดา ($\bar{X}=๔.๐๔$) ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่บุตรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๒๒) สนับสนุนให้ บิดา/มารดา มีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น/ชุมชน ($\bar{X}=๓.๘๓$)

ตารางที่ ๔.๕ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการ ดำรงรักษาวงศ์ตระกูล

การดำรงรักษาวงศ์ตระกูล	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๓. ขอคำแนะนำจากบิดา/มารดาในเรื่องสำคัญต่างๆ ทุกครั้ง	๔.๐๐	๐.๗๔	มาก
๑๔. ไม่ประพฤติตนให้เกิดปัญหาที่ทำให้บิดา/มารดา ไม่ สบายใจ	๓.๘๐	๐.๗๔	มาก
๑๘. พาบิดา/มารดา ไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง/เพื่อนฝูง	๔.๐๐	๐.๗๕	มาก
รวม	๓.๙๕	๐.๔๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการดำรงรักษาวงศ์ตระกูลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๙๕$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของการปฏิบัติหน้าที่บุตรจากค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ประเด็น (๑๘) พาบิดา/มารดา ไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง/เพื่อนฝูง ($\bar{X}=๔.๐๕$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ หน้าที่บุตรที่สูงที่สุด รองลงมาเป็น (๑๓) ขอคำแนะนำจากบิดา/มารดาในเรื่องสำคัญต่างๆ ทุกครั้ง ($\bar{X}=๔.๐๐$) ส่วนการปฏิบัติหน้าที่บุตรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๑๔) ไม่ประพฤติตนให้เกิดปัญหาที่ทำให้บิดา/มารดา ไม่ สบายใจ ($\bar{X}=๓.๘๐$)

ตารางที่ ๔.๖ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดี

การปฏิบัติตนเป็นคนดี	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๖. จัดยา เช็ดตัว ให้บิดา/มารดา เมื่อไม่สบาย	๓.๙๐	๐.๗๖	มาก
๑๑. ไถ่ถามถึงความต้องการในเรื่องต่างๆ ของบิดา/มารดา เสมอๆ	๓.๘๗	๐.๗๒	มาก
๑๒. ถ้ามไถ่ถึงเรื่องสุขภาพร่างกายของบิดา/มารดา ทั้งในยามปกติและเจ็บป่วยอยู่เป็นประจำ	๓.๙๐	๐.๗๔	มาก
๑๕. สนับสนุนให้บิดา/มารดา ได้ไปทำสิ่งที่ชอบ	๓.๘๙	๐.๗๕	มาก
๑๗. พาบิดา/มารดาไปเที่ยวพักผ่อนนอกบ้านทุกครั้งที่มีโอกาส	๓.๙๔	๐.๗๔	มาก
๒๐. ทำกิจกรรมในบ้านร่วมกันในวันหยุด เช่น รับประทานอาหาร ดูทีวี ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น	๔.๒๕	๐.๗๖	มาก
๒๔. ให้ข่าวสารด้านต่างๆแก่บิดา/มารดา เช่น การเมือง เศรษฐกิจ อาชีพ และสุขภาพ เป็นต้น	๓.๙๑	๐.๗๓	มาก
รวม	๓.๙๕	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าการปฏิบัติหน้าที่บุตรในด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของการปฏิบัติหน้าที่บุตรจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า ประเด็น (๖) จัดยา เช็ดตัว ให้บิดา/มารดา เมื่อไม่สบาย ($\bar{X}=3.90$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรสูงที่สุด รองลงมาเป็น (๑๑) ไถ่ถามถึงความต้องการในเรื่องต่างๆ ของบิดา/มารดา เสมอๆ ($\bar{X}=3.87$) และ (๑๒) ถ้ามไถ่ถึงเรื่องสุขภาพร่างกายของบิดา/มารดา ทั้งในยามปกติและเจ็บป่วยอยู่เป็นประจำ ($\bar{X}=3.90$) ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่บุตรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๒๔) ให้ข่าวสารด้านต่างๆแก่บิดา/มารดา เช่น การเมือง เศรษฐกิจ อาชีพ และสุขภาพ เป็นต้น ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ ๔.๗ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดา

การทำบุญอุทิศให้บิดามารดา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๖. พาบิดา/มารดาไปทำบุญในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ	๓.๙๑	๐.๘๐	มาก
๑๙. พาบิดา/มารดา ไปงานมงคล / งานทำบุญ	๓.๙๒	๐.๗๘	มาก
รวม	๓.๙๑	๐.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่าการปฏิบัติหน้าที่บุตรในด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของการปฏิบัติหน้าที่บุตรจากค่าเฉลี่ยสูงสุดพบว่า ประเด็น (๑๙) พาบิดา/มารดา ไปงานมงคล / งานทำบุญ ($\bar{X}=3.92$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรสูงที่สุด ส่วนการปฏิบัติหน้าที่บุตรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๑๖) พาบิดา/มารดาไปทำบุญในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ ($\bar{X}=3.91$)

๒. ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่บุตร จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ เพศ ระดับชั้น ลำดับบุตร และอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏรายละเอียดตามข้อมูลที่บรรยายสรุปในตารางที่ ๔.๘ -๔.๑๑

๒.๑ ผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญชนิดที่แบบที่เป็นอิสระจากกัน (t-independent) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๘

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย ด้วยสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญชนิดที่แบบที่เป็นอิสระจากกัน (t-independent)

การปฏิบัติหน้าที่บุตร	หญิง		ชาย		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการตอบแทนคุณบิดามารดา	๓.๙๖	๐.๔๑	๓.๘๕	๐.๓๘	๑.๘๐	๐.๐๗
๒. ด้านการแบ่งเบาภาระของบิดามารดา	๔.๐๓	๐.๓๙	๓.๙๖	๐.๓๖	๑.๑๗	๐.๒๔
๓. ด้านการดำรงรักษาวงศ์ตระกูล	๓.๙๙	๐.๔๖	๓.๘๙	๐.๔๗	๑.๔๙	๐.๑๓
๔. ด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดี	๓.๙๗	๐.๓๖	๓.๙๓	๐.๓๘	๐.๖๕	๐.๕๑
๕. ด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดา	๓.๙๒	๐.๖๐	๓.๙๑	๐.๖๗	๐.๑๒	๐.๙๐
รวม	๓.๙๗	๐.๓๐	๓.๙๐	๐.๓๒	๑.๓๔	๐.๑๘

จากตารางที่ ๔.๘ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรทั้ง ๕ ด้านของนักเรียนหญิง ($\bar{X}$ =๓.๙๗) สูงกว่านักเรียนชาย ($\bar{X}$ =๓.๙๐) ซึ่งเป็นระดับความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($t=๑.๓๔๓$, $p=๐.๑๘๑$)

๒.๒ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๕ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดหงส์ปทุมवास จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาด้วยสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญชนิดที่แบบที่เป็นอิสระจากกัน (t-independent) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญชนิดที่แบบที่เป็นอิสระจากกัน (t-independent)

การปฏิบัติหน้าที่บุตร	ประถมศึกษา ปีที่ ๕		ประถมศึกษา ปีที่ ๖		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการตอบแทนคุณบิดามารดา	๓.๙๕	๐.๔๑	๓.๘๘	๐.๓๙	๑.๒๑	๐.๒๒
๒. ด้านการแบ่งเบาราชการของบิดามารดา	๓.๙๘	๐.๓๖	๔.๐๒	๐.๔๐	-๐.๕๙	๐.๕๕
๓. ด้านการดำรงรักษาวงศ์ตระกูล	๓.๙๖	๐.๕๐	๓.๙๔	๐.๔๓	๐.๒๒	๐.๘๒
๔. ด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดี	๔.๐๐	๐.๓๕	๓.๙๑	๐.๓๗	๑.๖๗	๐.๐๙
๕. ด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดา	๓.๙๙	๐.๖๓	๓.๘๔	๐.๖๒	๑.๕๘	๐.๑๑
รวม	๓.๙๗	๐.๓๒	๓.๙๒	๐.๓๔	๑.๒๐	๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ แสดงให้เห็นความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรทั้ง ๕ ด้านระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{X}$ =๓.๙๗) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ($\bar{X}$ =๓.๙๒) ซึ่งเป็นระดับความแตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($t=1.206$, $p=0.059$)

๒.๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรกับตัวแปรลำดับบุตรของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรกับตัวแปรลำดับบุตรของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

การปฏิบัติหน้าที่บุตร	บุตรคนที่ ๑ (n=๘๔)		บุตรคนที่ ๒ (n=๕๖)		บุตรคนที่ ๓ (n=๓๕)		F	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการตอบแทน คุณบิดามารดา	๓.๙๐	๐.๔๓	๓.๙๐	๐.๓๔	๓.๙๘	๐.๔๕	๐.๖๔	๐.๕๒
๒. ด้านการแบ่งเบาภาระ ของบิดามารดา	๓.๙๘	๐.๓๘	๔.๐๒	๐.๓๔	๔.๐๐	๐.๔๕	๐.๒๐	๐.๘๑
๓. ด้านการดำรงรักษา วงศ์ตระกูล	๓.๙๖	๐.๔๕	๓.๙๙	๐.๔๗	๓.๘๘	๐.๕๒	๐.๖๒	๐.๕๓
๔. ด้านการปฏิบัติตนเป็น คนดี	๓.๙๒	๐.๓๙	๓.๙๘	๐.๓๒	๓.๙๙	๐.๓๘	๐.๖๕	๐.๕๑
๕. ด้านการทำบุญอุทิศ ให้บิดามารดา	๓.๘๕	๐.๖๒	๓.๙๓	๐.๖๔	๔.๐๖	๐.๖๔	๑.๔๓	๐.๒๔
รวม	๓.๙๒	๐.๓๕	๓.๙๖	๐.๒๘	๓.๙๘	๐.๓๖	๐.๕๕	๐.๕๗

จากตารางที่ ๔.๑๐ แสดงให้เห็นความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรทั้ง ๕ ด้านของนักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ ๓ ($\bar{X}$ =๓.๙๘) ที่พบว่าสูงกว่านักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ ๒ ($\bar{X}$ =๓.๙๖) และนักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ ๑ ($\bar{X}$ =๓.๙๒) ซึ่งเป็นระดับความแตกต่างที่ไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๐.๕๕๐$, $p=๐.๕๗๘$)

๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองกับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตรในด้านต่างๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดหงส์ปทุมาวาส จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลนี้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงข้อมูลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหน้าที่บุตรจำแนกตามตัวแปรอาชีพ ผู้ปกครองด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

การปฏิบัติหน้าที่ บุตร	รับราชการ (n=๒๓)		แม่บ้าน (n=๖)		ค้าขาย/ธุรกิจ (n=๔๖)		รับจ้างทั่วไป (n=๑๐๐)		F	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการตอบแทน คุณบิดามารดา	๓.๘๘	๐.๔๑	๔.๑๒	๐.๓๕	๓.๘๙	๐.๔๐	๓.๙๒	๐.๔๑	๐.๖๑	๐.๖๐
๒. ด้านการแบ่งเบา ภาระของบิดามารดา	๔.๐๑	๐.๓๘	๔.๑๓	๐.๒๒	๔.๐๗	๐.๔๐	๓.๙๕	๐.๓๘	๑.๒๘	๐.๒๘
๓. ด้านการดำรง รักษาวงศ์ตระกูล	๓.๙๓	๐.๕๐	๓.๙๔	๐.๔๙	๓.๙๖	๐.๔๕	๓.๙๕	๐.๔๗	๐.๐๓	๐.๙๙
๔. ด้านการปฏิบัติตน เป็นคนดี	๓.๙๘	๐.๓๘	๓.๙๘	๐.๓๗	๓.๙๙	๐.๓๕	๓.๙๓	๐.๓๗	๐.๓๙	๐.๗๖
๕. ด้านการทำบุญ อุทิศให้บิดามารดา	๓.๙๑	๐.๖๗	๔.๑๗	๐.๒๖	๓.๙๓	๐.๖๑	๓.๘๙	๐.๖๕	๐.๓๘	๐.๗๖
รวม	๓.๙๔	๐.๓๔	๔.๐๗	๐.๒๔	๓.๙๗	๐.๓๑	๓.๙๓	๐.๓๔	๐.๔๖	๐.๗๑

จากตารางที่ ๔.๑๑ แสดงให้เห็นความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่บุตร ทั้ง ๕ ด้าน ของนักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพแม่บ้าน ($\bar{X}=๔.๐๗$) ที่พบว่าสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ ($\bar{X}=๓.๙๗$) กับนักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพรับราชการ ($\bar{X}=๓.๙๔$) และนักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ($\bar{X}=๓.๙๓$) ซึ่งเป็นระดับความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($t=๐.๔๖๐$, $p=๐.๗๑๑$)

วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติหน้าที่บุตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส จังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัยใช้วิธีพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติหน้าที่บุตรจากการตอบแบบสอบถาม โดยจัดอันดับจากต่ำสุด เพื่ออธิบายสภาพปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่บุตร ผลการศึกษาพบว่า

การปฏิบัติหน้าที่บุตรโดยรวม พบว่า การปฏิบัติหน้าที่บุตรที่อยู่ในระดับต่ำที่สุดจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับต่ำสุด คือ ด้านการตอบแทนคุณบิดามารดามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.51$) ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกันกับด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดา

การปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการตอบแทนคุณบิดามารดา พบว่า การปฏิบัติหน้าที่บุตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๓ อันดับ คือ ประเด็น (๒) จัดหาอาหาร/เครื่องดื่ม บำรุงร่างกายให้บิดา/มารดา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.75$) รองลงมาเป็นประเด็น (๒๕) จัดหาหนังสือหรือสื่อต่างๆในการให้ข้อมูลข่าวสารด้าน ต่างๆกับบิดา/มารดา ($\bar{X}=3.81$) และประเด็น (๑) เมื่อพบอาหารที่บิดา/มารดาชอบจะนำอาหารนั้นไปฝาก ($\bar{X}=3.87$) ตามลำดับ

ด้านการแบ่งเบาภาระของบิดามารดา พบว่า การปฏิบัติหน้าที่บุตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๓ อันดับ คือ ประเด็น (๒๒) สนับสนุนให้บิดา/มารดา มีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น/ชุมชน ($\bar{X}=3.83$) รองลงมาเป็นประเด็น (๒๑) สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ บิดา/มารดา ($\bar{X}=3.87$) และประเด็น (๔) ดูแลความสะดวกและความปลอดภัยจากอุบัติเหตุในการ ใช้ห้องน้ำ ($\bar{X}=3.88$) ตามลำดับ

ด้านการดำรงรักษาวงศ์ตระกูล พบว่า การปฏิบัติหน้าที่บุตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๓ อันดับ คือ ประเด็น (๑๔) ไม่ประพฤติตนให้เกิดปัญหาที่ทำให้บิดา/มารดา ไม่สบายใจ ($\bar{X}=3.80$) รองลงมาเป็นประเด็น (๑๓) ขอคำแนะนำจากบิดา/มารดาในเรื่องสำคัญต่างๆ ทุกครั้ง ($\bar{X}=4.00$) และประเด็น (๑๘) พาบิดา/มารดา ไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง/เพื่อนฝูง ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

๔. ด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดี พบว่า การปฏิบัติหน้าที่บุตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๓ อันดับ คือ (๑๑) ไม่ถ่มถึงความต้องการในเรื่องต่างๆ ของบิดา/มารดา เสมอๆ ($\bar{X}=3.87$) รองลงมาเป็นประเด็น (๑๕) สนับสนุนให้บิดา/มารดา ได้ไปทำสิ่งที่ชอบ ($\bar{X}=3.89$) และประเด็น (๖) จัดยา เช็ดตัวให้บิดา/มารดา เมื่อไม่สบาย ($\bar{X}=3.90$) ตามลำดับ

๕. ด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดา พบว่า การปฏิบัติหน้าที่บุตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๑๖) พาบิดา/มารดาไปทำบุญในวันสำคัญทางศาสนาเป็น ประจำ ($\bar{X}=3.51$)

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลของการศึกษาที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติหน้าที่บุตรโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่จากการศึกษาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสภาพปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่บุตรมากที่สุด คือ ด้านการตอบแทนคุณบิดามารดาซึ่งมีสภาพปัญหาที่พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดการเอาใจใส่ในการจัดหาอาหารหรือเครื่องดื่มบำรุงร่างกายให้บิดามารดา ส่วนการปฏิบัติหน้าที่บุตร

ด้านการทำบุญอุทิศให้บิดามารดานั้นมีสภาพปัญหาที่พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ไปร่วมทำบุญในวันสำคัญทางศาสนากับบิดามารดา

สำหรับสภาพปัญหาการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการแบ่งเบาภาระของบิดามารดา พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นและชุมชนแทนบิดามารดา ส่วนการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการดำรงรักษาวงศ์ตระกูล พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประพฤตินำให้เกิดปัญหาที่ทำให้บิดามารดาไม่สบายใจ และการปฏิบัติหน้าที่บุตรด้านการปฏิบัติตนเป็นคนดี พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดการไถ่ถามถึงความต้องการในเรื่องต่าง ๆ ของบิดามารดา